

[Anker Lau.]

lingen snart er forbi, maa jeg samtidig anmode om en hurtig Behandling af vort Forslag.

Kaj Andresen: De større Byers Forsyning med Mælk er under Hensyn til Mælkens ernæringsmæssige Værdi af overordentlig stor Betydning. Der er hertil knyttet adskillige Interesser, først og fremmest hygiejniske Interesser. Samfundet maa være interesseret i, at Mælken behandles og distribueres under behørig Hensyntagen bl. a. til den Smittefare, Mælken kan indebære. Alle-rede af denne Grund er Samfundskontrol med Mælk nødvendig. At der er knyttet saa store økonomiske Interesser til Mælkehandelen, at det er nødvendigt paa dette Om-raade at føre Kontrol, viser, at alene i Kø-benhavn er det samlede Mælkesalg ca. 100 Mill. Kr. aarlig.

Hvis Forholdet forud for Vedtagelsen af Loven om Byernes Forsyning med Mælk i 1940 havde været det, at Mælken forhand-ledes til den billigst mulige Pris under fri Prisdannelse, havde man næppe rørt ved den, men med den Standardisering af Mæl-ken, der har fundet Sted, forsvandt i hvert Fald Kvalitetsspørgsmaalet som Konkuren-cemoment, og Erhvervet kunde konstatere, at den urationelle Fordelingsmaade af Mælken betød, at Omkostningstillægget fra Producent til Forbruger var omkring 100 pCt. af Produktionsprisen. Derfor foretog man i Kommissionen 1939—40 en Under-søgelse af Mulighederne for en Rationalise-ring af Mælkehandelen i Byerne for at skaffe Befolkningen her Mælk til en billigere Pris. For mit Partis Vedkommende tager vi gerne Medansvar for de Principper, som gennemførtes ved Loven af 5. August 1940. Baggrunden var den, at der var opstaaet ganske urimelige Forhold inden for Mælke-handelen. Aarsagerne til de store Omkost-ninger paa Vejen til Forbrugerne var det stigende Antal Mejerier og det stigende An-tal Udsalg og Detailvogne, i København omkring 100 Mejerier, i adskillige Provins-byer 10—20 Mejerier, hvoraf mange var smaa, og det var ikke altid muligt at ud-nytte Anlæggene fuldt ud. Omkostningerne blev derfor for store, og det var heller ikke alle Mejerier, der var tilstrækkelig hygiej-niske til Formaalet. Desuden var der mange

Udsalg, de fleste Mejerier havde Udsalg i hver Gade, og derudover havde nogle af dem daglig i Gaderne 3, 4, 5 Vogne, som maaske kun skulde betjene et Par Kunder i en enkelt Gade. Resultatet var blevet en Stigning i Mælkeprisen paa dens Vej til Forbrugerne. Paa Baggrund af Loven og Handelsministeriets Bekendtgørelse gennem-førte saa København og en Række Provins-byer Mælkeordninger, hvorved Mælkehan-delen rationaliseredes. Man skar Antallet af Mejerier ned, Mejerier blev nedlagt, og det medførte en bedre Udnyttelse af de eksiste-rende Mejerier. Ligeledes begrænsedes An-tallet af Udsalg og Antallet af Detailvogne. Resultatet blev en Nedsættelse af Omkost-ningerne og en Nedbringelse af Mælkepri-serne, saa at man kan sige, at Formaalet med Loven af 1940, som netop var en Ned-sættelse af Byernes Mælkepriser, er fuld-stændig opfyldt. Man nærede engang Frygt for, at Kommunerne ved Tilrettelæggelse af Mælkehandelen vilde oprette kommunale Mejerier. En saadan Frygt har vist sig ubegrundet.

Fordelen ses tydeligt, hvis man sammen-ligner Prisen før og efter Mælkeordningen, og jeg kan her henvise til Handelsministe-rens Redegørelse for Priserne før Mælke-ordningens Gennemførelse og efter. Man kan selvfølgelig ikke direkte sammenligne Mælke-prisen i Dag med Prisen 1939—40, idet en Del Stigning i Mellemtiden er foregaaet paa Producentprisen — det skyldes hele Stig-ningen, der er sket i Priserne paa de for-ædlede Produkter —, men det drejer sig om Forskellen mellem Producentpris og For-brugerpris. Altsaa Fordelingsudgifterne er bragt ned, og det viser sig, at de fleste Steder er der foregaaet en Nedsættelse fra 5—6 op til 8—10 Øre pr. l Sødmælk. En saadan Nedsættelse er ikke uden Betyd-ning, 10 Øre pr. l Sødmælk betyder f. Eks. for en Forbruger, der bruger 3 l Mælk daglig, en aarlig Nedsættelse paa ca. 100 Kr., og 7 Øre en Nedsættelse paa ca. 75 Kr. Det er en meget væsentlig Beparelse, der især kommer børnerige Familier til gode.

I det store og hele tror jeg at kunne sige, at den Ordning af Handelen med Konsummælk for Byernes Befolkning, der her er Tale om, har virket til Forbrugernes Tilfredshed. Det gælder baade i Hoved-staden og i Provinsbyerne. Selvfølgelig var